

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Maer denckt meer dan gij leest, en leest meer dan er staet: tegendraadse elementen in het werk van Geertruida Toussaint

Doornbos, A.V.

Publication date
2011

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Doornbos, A. V. (2011). *Maer denckt meer dan gij leest, en leest meer dan er staet: tegendraadse elementen in het werk van Geertruida Toussaint*. [, Universiteit van Amsterdam]. Box Press.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Woord vooraf

Toen ik in 2005 deelnam aan ‘Promoveren na of naast het werk’, een workshop van de Universiteit van Amsterdam door Marita Mathijsen, kon ik niet bevroeden dat de weg die ik insloeg werkelijk zou leiden tot een promotie. Het gegeven dat er bij het Instituut voor Cultuur en Geschiedenis van de Faculteit der Geesteswetenschappen ruimte is voor onderzoek dat geen directe maatschappelijke of economische winst oplevert, was voor mij een aangename ontdekking. Dat professor M.T.C. Mathijsen bereid was mij te begeleiden een nog grotere verrassing.

Al vanaf het moment dat mijn leraar Nederlands aan het Chrysostomuslyceum in Boxmeer, Jan Post, haar leven en werk beschreef, intrigeerde mij de figuur van Truitje Bosboom-Toussaint. Het schrijven van een onderzoeksvoorstel was dan ook niet moeilijk. Had zij, de succesvolste schrijfster van de negentiende eeuw, zich volledig aangepast aan de ‘letterheren’, zoals Lodewick schrijft, verbeterd werkend om de pijnlijke teleurstelling van de verbroken verlovings met Bakhuizen van den Brink te overwinnen? Of is in haar romans waarin krachtige vrouwen optreden juist een vorm van verzet tegen de beperkingen van haar sekse te lezen? Mijn intuïtieve veronderstelling dat er sprake was van bijzondere, specifiek vrouwelijke literatuur werd gevoed door het werk van H. Reeser. Aan zijn gedetailleerde levensbeschrijving van Geertruida Toussaint heb ik veel te danken, maar zij overtuigde mij ook ervan dat het bestaande beeld van Toussaint voor een belangrijk deel het beeld van Reeser is. Een andere manier van kijken, levert wellicht een ander beeld op; dat te beproeven werd mijn doel.

Zonder de inspirerende begeleiding van mijn promotor Marita Mathijsen en mijn copromotor Maaïke Meijer had ik dit onderzoek niet tot een goed einde kunnen brengen. Hun deskundige inhoudelijke en methodologische adviezen en hun consciëntieuze kritiek, gecombineerd met een aanhoudend enthousiasme voor mijn onderzoek waren van onschatbare waarde. En niet alleen van hun professionele expertise heb ik mogen genieten: ook aan de culinaire talenten van zowel Marita als Maaïke en hun hartelijke gastvrouwschap bewaar ik aangename herinneringen. Dankzij hun vriendschap en betrokkenheid was het werken aan deze dissertatie zonder meer een genoegen.

Velen ben ik erkentelijk voor de wijze waarop zij de afgelopen jaren met mij meegeleefd hebben: de andere buitenpromovendi voor de bereidheid hun ervaringen te delen, (oud-)collega’s voor het kritisch lezen van de hoofdstukken, vrienden en

vriendinnen die met hun belangstelling het vuur brandend hielden, maar die ook zorgden voor afleiding en relativering.

Dank ben ik verschuldigd aan het Instituut voor Cultuur en Geschiedenis en het Gymnasium Apeldoorn die mij door een bijdrage uit het Matchingsfonds van de Faculteit der Geesteswetenschappen in staat stelden me enkele maanden geheel te wijden aan het onderzoek.

Ten slotte bedank ik degenen die het dichtst bij me staan. Zij hebben ieder op hun eigen wijze bijgedragen aan de totstandkoming van dit proefschrift: mijn vader, die mij altijd stimuleerde me te blijven ontwikkelen; mijn moeder, die – onveranderd – voor me klaar staat; mijn zus en broer die elk op hun eigen manier een voorbeeld voor me zijn; mijn kinderen Steye, Jiske en Roshan die me met beide benen op de grond hielden ('Ga toch lekker een filmpje kijken') en vooral mijn echtgenoot, Ed, voor zijn onvoorwaardelijke steun. Aan hem draag ik dit boek op.

Apeldoorn, juli 2011